

Mis need ohjad meida hoidvad

Mart Saar (1882–1963), rahvalaul Otepää kihelkonnast
Seade Rasmus Puur (1991)

Lugupeetud sümfooniaorkestrite dirigendid ja juhendajad,

Mul on erakordselt hea meel, et Mart Saare teos „Mis need ohjad meida hoidvad“ (tuntud ka pealkirjaga „Leelo“) on nüüdseks jõudnud laulupeo sümfooniaorkestrite kavva. See on suurepärase näide sellest, kuidas koorimuusika pärlid saavad uue elu orkestriseades, pakkudes publikule värsked ja kaasahaaravaid muusikalisi elamusi.

Eriti sümbolne on, et sama teos kõlab ka laulupeo avauhendkoori esituses I kontserdil. See annab kuulajatele võimaluse kogeda Mart Saare loomingut kahel erineval moel – esmalt suure ja võimsa koori esituses ning seejärel keelpillide pehme ja õrna kõla kaudu.

Tehniliselt on teos lihtne, kuid samas dünaamiline ja emotsionaalselt väljendusrikas. Kaks põhitempot, *Andante maestoso* (8 peale) ja *Piu mosso* (4 peale), ei tohiks orkestrile suuri raskusi valmistada. Siiski on äärmiselt oluline pöörata tähelepanu tempovahetustele, mis nõuavad täpset koostööd dirigendi ja orkestri vahel. Parima tulemuse saavutamiseks peaksid mängijad tempovahetused omandama sedavõrd hästi, et neid saab esitada ilma pideva nooti jälgimata.

Dünaamika on võtmetähtsusega, et muusika saaks kõlada oma täies hiilguses. Eriti olulised on taktid 15 ja 23, kus tuleb saavutada suurejooneline ja avar kõla. Seejuures tähistab takt 23 kulminatsiooni, mille puhul peavad kõik orkestrandid ühtlaselt ja hoolikalt edasi andma teose jõulisust ja emotsiooni.

Mängustiil võiks olema väga seotud – fraasid peavad sujuvalt üksteise sisse sulanduma, et muusika liiguks loomulikult ja voolavalt. *Poco piu mosso* lõikudes tehakse küll crescendo, kuid tempo kiirendamine (*accelerando*) peaks jääma peaaegu märkamatuks. Keskenduda tasub dünaamika ja väljendusrikkuse suurendamisele, mitte kiiruse tõstmisele.

Lõpetuseks tahaksin rõhutada, et see teos ei ole mitte ainult kaunis osa laulupeo kavast, vaid sobib suurepäraselt ka muudeks erinevateks kontsertideks. Meloodia tunnus ja väljendusrikkus pakuvad publikule alati äratundmisrõõmu, samas kui keelpilliseades esitatuna avanevad kuulajatele selle uued kihid ja värvid.

Soovin teile head harjutamist ja inspiratsiooni selle ilusa teose ettevalmistamisel!

Parimate soovidega

Riivo Jõgi